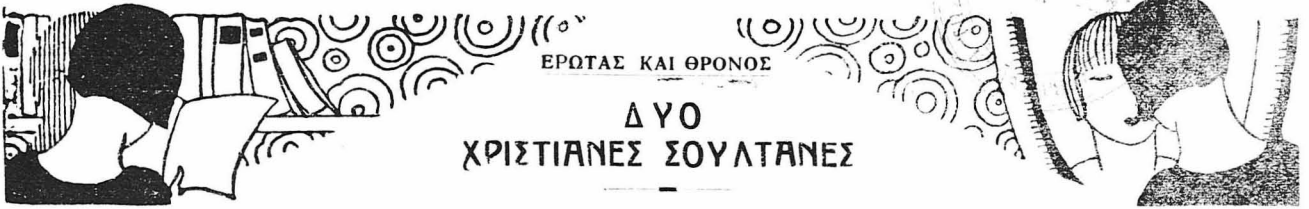

ΕΡΩΤΑΣ ΚΑΙ ΘΡΟΝΟΣ

ΔΥΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΕΣ ΣΟΥΛΤΑΝΕΣ

Ένα τζαμί που έχει την ιστορία του. Ο Σουλτάνος και η βοσκοπούλα. Η Γκιουλ Μπαχάρ στην Πόλη. Η εξορία της Τε παιδί της. Η περιπέτεια της Αιμέ ντε Ριβερή. Από το Παρθενάγωγιο στα χέρια των πειρατών. Στο Άλγεριο... Η μητέρα Μαχμούτ του Β'.

Στην Τραπεζούντα υπάρχει ένα ωραιότατο τζαμί, το Ίμαρέτ, που έχει μια περιέργη αιθρηματική ιστορία :

Διηγούνται ότι κάποτε ένας Σουλτάνος, περνώντας από την κομόπολι Λειβερά—λίγο πέρα από την Τραπεζούντα—, κατέβηκε από το όλογο του κι έβγαθρε κοντά σε μια πηγή κρύου και καθαρότατο νερό. Έβλεψε, μέσ' από τους θάμνους, βγαίνει μια πανέμορφη βοσκοπούλα, κόρη του παπιά της Λειβερά, ή Μιαρρή, που κατέβαινε με τα προβάτα της να τι ποτίσει. Ο Σουλτάνος χρωτήθηκε άμεσα από τη δροσερή ομορφιά της κόρης, την κάλεσε κοντά του, της έδωσε ένα χρυσό ποτήρι που έφερε μαζί του και την έπρόσταξε να το φέρι νερό από την πηγή.

Η βοσκοπούλα έφεισε το ποτήρι και το έφερε στον άγνωστο διαβάτη μ' ευπρέπεια και χαρι. είχε όμως από άπροσεξία το μεγάλο δαχτυλό του χεριού της μέσα στο νερό. Ο Σουλτάνος δυσασετήθηκε, της είπε να χύσει το νερό και να του φέρη άλλο καθαρό. Άλλ' όταν η Μιαρρή έφερε το δεύτερο ποτήρι έπλεαν στην επιφάνεια του νερού φράγανα και χρυσάκια.

Θύμωσε ο Σουλτάνος, και καθώς έβρε αν δεν διέταξε να καιροποιήσουν τη βοσκοπούλα. Μά εκείνη έπρόφτασε και με σβασμό και με θάρρος του έ-

σπλθεν εις του ήγουμένου το κελλίον !

Όταν ο στρατός έφθασεν στο κελλί, ένας δυνατός κρότος ακούστηκε, ή πόρτα άνοιξε και μια μορφή γυναίκας γλόστησε και χάρηξε μέσ' στο σκοτάδι. Όσο αν συνέλθουν και την κυνηγήσουν οι καλογέροι, αυτή είχε χαθεί και ό ήγούμενος προώντας τα χρυσά του άμφια, φάνηκε στην πόρτα μεγας και υπέρλαμπρος, εθθηγενής και υπερήφανος. Θριαμβεύον νικητής.

Όλοι τότε δοκίμασαν τας κεφαλάς των και μοναχά ό Κοκκινόγούλης ήτανε άνήσυχος.

— Μωρέ, πώς να ήταν ή γυναίκα μου, ψιθύρισε.

— Κ' εξορκισος αυτόν εις τό πύε το έξώτερον,τό ήτοιμασμενον δι' αυτόν και τους διαβόλους αυτού, ειπε ό ήγούμενος.

— Βρέ τή γυναίκα μου, πήρες νταβλαρόπαλα ! τούπε με πόνο ό Κοκκινόγούλης, αλλά τή στιγμή εκείνη φάνηκε ερχομένη από τό Ιδιαίτερό της τό κελλί,και ή Κοκκινόγούλενα, εύπρεπτος και σεμνά ντυμένη, ταραγμένη και άνήσυχη

— Τι συνέβηκε εδώ καλέ ;

— Όλοι σταυροκοπήθηκαν.

— Όστε δεν ήτανε αυτή !

— Ο Τρισκατάρατος ήλθεν άποψε, στο κελλι μου, άνεκραύγασα ό ήγούμενος, ήλθε λέγω λαβών την μορφήν της έναρέτου συζυγιου σου, κύριε Κοκκινόγούλη ! Είπε όμως τό όνομα του Κυρίου δεδοξασμένον ότι νικητής έξηλθον της δοκιμασίας ταύτης.

— Ο Τρισκατάρατος έλαβε την μορφήν της Κυρίας Κούλας ! Κύριε Έλέησον ! Σταυροκοπήθη τό παχύσβερχο και γεννειοφόρο πλήθος !

— Κύριε έλέησον, έπρόσθεσε και ό Κοκκινόγούλης συντεκτριμμένος και έλεινός. Κύριε έλέησον. Είδες εκεί να νομίσω πως ήταν ή γυναίκα μου ! Συνέργεις του Σατανά.Κύριε Έλέησον !...

Κ' έτσι συντριμμένος, καθώς ήταν γονάτισε κάτω κι' άρχισε να σταυροκοκείται :

— Μήτητι μου Κύριε !...

Πήρε ύστερα, έντρομος, της Κούλας του το χέρι, τράβηξε προς τα κελλιά τους, γεμάτος από κατανύξι, γεμάτος από θεία καταπληξι ψιθυρίζον :

— Πίσω μου σ' έχω Σατανά !

Κι' όμως τόν Σατανά τόν είχε δίπλα του !..

Σταμ. Σταμ.

έήγησε ότι το νερό της πηγής εινα πολύ κρύο. «Εί' αυτό για μη κοιουλογηση ό μεγάλος μας άρχοντας», που ήταν τόσο ιδρωμένος, του ειπε, έτόλμησα να μεταχειρισθώ τους τρόπους εκείνους φέροντας το νερό... Άλλή τώρα κιά που πέρασε άρκετή ώρα, πέρασε και ό κίνδυνος, και θα φέρω στον πολυχρονημένο μας άφίτη, ένα ποτήρι καθαρό νερό από την πηγή.

Ο Σουλτάνος εθθημεσε να λόγια της και ρώτησε.

— Έσως ποιός είμαι ;

— Όχι. Φαινεσαι μόνο μεγάλης άρχοντας και στοχάζομαι μην εισαι ό Σουλτάνος !

— Δουπόν, ναι, ό Σουλτάνος είμαι !

Και την έβαλε να καθήση κοντά του. Η παλαδοπούλα έτρεξε από τη συγκίνησι της.

Ο Σουλτάνος την έρωτησε πολλά και ή άπαντήσεις δυνάμοναν την ευχαρίστησι του. Ήταν κιά ερωστοχρημένος μαζί της.

Καβαλλιζέσει λοιπόν άμεσα πηλινά στη Λειβερά, βούσκε τον πατέρα της Μιαρρή και τή ζητά να την παρη γυναίκα του.

— Ησυχίσε, του λέει ό Σουλτάνος, ή κόρη σου θα γινη Σουλτάνα, αλλά θα μνην χριστιανή. Και σ'ό, πατά, θα ζητησε ετυχιαιμέτος.

Η Μιαρρή μετονομάστη άμεσα από τόν ερωτημένο μονάχη Γκιουλ Μιαρρί (ή νομίζιτε το τριαντάφυλλο), ώδηγήθηκε με βασιλικές τιμές στην Κωνσταντινούπολι, έγινε νομμη γυναίκα του Σουλτάνου και μετ' ένα χρόνο μητέρα του γιου του και διαδόχου του.

Με τόν καιρό, ή Σουλτάνα Γκιουλ Μιαρρή άπέκτησε μεγάλη έπισηση στην άντερα της και γινη αιτία ν' άποζητησον μεγαλα προνομία ό Χριστιανοί. Προς χάρι της ό συμπαιρωτές της Λειβεριανοί δεν έπληθροναν ούτε χριστι, ούτε κανέναν άλλο φρόο.

Έπειτα όμως με τόν καιρό, ό τωρικός της τύχη άλλαξε γι' τή χριστιανή Σουλτάνα. Η Γκιουλ Μιαρρή έπεσε σε δουμνεια και διώχθηκε με τό γού της στην Τραπεζούντα, ό του όμως δεν έποψε να περιβληθεί με τόν άνητονα στη Βασιλομνημονια σεβασμό και ν' ανακρίση ήμερομια τό γού της. Γι'νά δειξη στους Οθωμανούς ότι αν και χριστιανή σιβονταν τή θρησκεια του άντρα της που ήταν και θρησκεια του γιου της.

Έχτισεν εκεί τό τέμενος Ίμαρετ, το μεγαλύτερο και κορυφότερο Τζαμί της πόλεως. Σε αυτό λειτουργεί ή Γεροσπουδιστρια, ή δε κήπος του εινα ένας από τους ωμοιότερους.

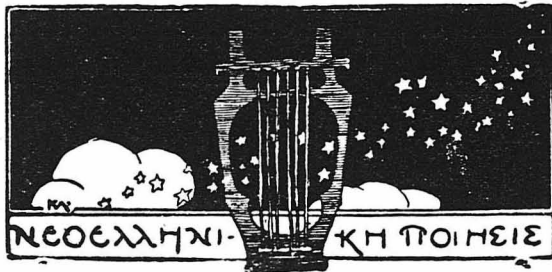
Κατά τόν Οθωμανόν συγγραφε Σαρφέτ έφεντη, την Γκιουλ Μπαχάρ παρέλαβε έπειτα ό Πορθητής Μωμέτ ό Β' και την έπάντρωσε με τό γυό του Βαγιαζήτ. Και πράγματι, κατά τόν Έλληνα ιστορικό Χαλζοκονδύλι, ό Πορθητής άμα εδύσκασε κανένα φρόο κορίτσι ή τό έτελνε στο χαρμό του, ή τό διηθύνε στα χαρμια των γιουών του. Μιά άτ' αυτές θα ήταν φαίνετα και η παλαδοπούλα της Λειβεράς. Άλλή κι' από άλλες πηγές φαίνεται ότι ή Μιαρρή εινα ή μητέρα του Σουλτάνου Σελίμ του Α' που γεννήθηκε στο 1467 και άνεβηκε στο θρόνο στο 1512.

Άλλη χριστιανή Σουλτάνα εινα ή μητέρα Μαχμούτ του Β'. Αύτή ήταν Γαλλίδα και ονομάζονταν Αιμέ ντε Ριβερή.

Γεννήθηκε στα 1766. Οι γονείς της από τή Νάντη καταγόμενοι, άποκατεστάθηκαν στη νήσο Μαρτινίκα. Η Αιμέ, πρώτη ξαδέλφη της Ίωσηφινας—της πρώτης γυναίκας του Μεγάλου Ναπολέονος—σε ηλικία δέκα χρονών ταξιδεύτηκε από τους γονείς της στη Γαλλία για να τελειώση τις σπουδές της. Η Αιμέ έμεινε όχτώ χρονια σ' ένα Παρθενάγωγιο όπου άπέκτησε λαμπρή μόρφωση και αναπτύχθηκε σε τέλεια έπιστοια.

Ήταν 18 ετών όταν άνοησ έρωτηξέ τον μην γαρη θεα της, ξαναβρέθη, στη Μαρτινίκα. Στο δρόμο τό πλοίο κανε νερό, έκινδύνεσε να βουλιζή, όταν έξαφνα ένας άλλος Ίσπανικός

ΤΟ ΔΑΣΟΣ

Τό δάσος πού λαχτάριζες
 'Ως πού νάν τό περάσεις,
 Τώρα νάν τό ξεθάσεις,
 Διαβάτη άποσπεργέ.

Μιάν αγνήν τό κοφροσιγαν
 'Ανδρωτοι λούτοι.
 Κι' εκεί είνε τώρα δρόμοι,
 Διαβάτη άποσπεργέ.

Τό τσίραθο άναστένωμα
 Πού άγγιξε τήν καρδιά σου,
 Κι' έσπας τά γόνάτά σου,
 Λέ θαν τ' άκούσεις πλιά.

Τό πήρανε σιά διάπλατα
 Περίτοσμα φτερά τους
 Και τό λαμαν λαλιά τους
 Τά νύχτια πουλιά.

Κι' ή ήρπα μέ τόν ήχο της
 Πού σέ γλυκομεθούσε,
 Μά κρύφια σου' κτυπούσε
 Θανάτον μουσική,

Χάθηκε μέ τήν άγριχτή
 Πού τήν κρατούσε κόρη,
 Στά πέλαγα, σιά ήρη,
 Νά μήν ξανακοιτητεί.

Και κάτι πού βραχνόκραζε
 Μέ μιά φωνήν άνθρώπων,
 Στο ήμέρωμα του τόπον,
 Βουβάθηκε κι' αϊτό,

Κι' έπλεο τό αίματόβροχτο,
 Τ' όλόγυμνο μαχαίρι,
 Πόρκατες ο' ένα χέρι
 Νά βάλει άσπραφτερό.

Τό σιγαλό τραγουδίωμα
 Πού ο' έσορε, Διαβάτη,
 Σέ μαρικό παλάτι,
 Άχως έλλίδα αγήη.

Τό πήρανε γιά κύτταξ
 Στεγνήν άνοιχίλια,
 Τά πεθαμένα φύλλα,
 Πού άπόμειναν σι' γήη.

Τό δάσος πού λαχτάριζες,
 'Ως πού νάν τό περάσεις,
 Για πάντα θα ξεθάσεις,
 Διαβάτη άποσπεργέ,

Γενήκαν νεκροκόβιατα,
 Γάργια δευρά του τώρα,
 Και θα τά βρεις στή χώρα,
 Διαβάτη άποσπεργέ.

M. Μαλακάσης

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΜΠΕΚΡΗ

Τά όνειρα πού βυζάζαμε μέ της καρδιάς μας τό αίμα,
 Πέταξαν και γαθήκαμε μέ της ζωής τό όρμα.
 Μά τάχα έμεις παντομένη τάφιαστα θα ζήτοϋμε ; -
 Βάλτε να πιούμε !

Τά περασμένα οδύσανε, τό τώρα δε θα μείνει
 Τροφή των χοίρων ήσαν κ' οί πιά έλευοί μας κρίνει
 Μά τάχα προεπί τους νεκρούς αιώνα να θρηνοϋμε ;
 Βάλτε να πιούμε !

'Αδέφια ! κάτω ή βάρκα μας στο μόλο μεις προσομείνε.
 'Ελάτε οί ταξιδιώτες να πιούμε συναγμένο
 Στο περιγιάλι τό φαιδρό, κι' ής γλετοτραγουδοϋμε ;
 Βάλτε να πιούμε !

Τάχατε κι' όποιος δε μεθύ, κι' όποιος δεν τραγουδήσει,
 Κι' όποιος σι' άγκάθα περπατά, μιά μέρα δεν θάφισει
 Τό αγαπημένο μας ηηοί πού έτσι γερά πατοϋμε ; -
 Βάλτε να πιούμε !

Πές μας, πού πάει ο άνθρωπος τόν κόσμο σάν άφίει ;
 Πές μου πού πάει ο άνεμος, πού πάει ή φωτιά σά οβήνει ;
 Σκέψτε όνειρωι είμαστε, ούνερα πού περιούμε. -
 Βάλτε να πιούμε !

Στό ξεχείλο ποτήρι μας είν' όλα εκεί γραμμένα :
 Καπνοί είνε τά μελλοίμενα, κι' άφροσ τά περασμένα
 Καπνός κι' άφροσ τό γέλιο μας και μεις πού τραγουδοϋμε.
 Βάλτε να πιούμε !

'Ακουσε ! δε βιαζόμαστε να φύγουμε βαρκάρη !
 Μά σάν είν' ώρα, γνέψς μας' δε σου ζητοϋμε χάρη !
 Μά σοο να φάγεις, πρόομενε, κι' άν θέλεις, σε κεροϋμε. -
 Βάλτε να πιούμε !

(«Τά τραγουδία του ηηοισό μου») K. Καρθίος

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΟ ΣΠΟΡ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ ΛΑΩΝ

Οί άγώνες των άγριών. Τό «ξεγέλασμα του κογγυλιού». "Ενα έπικίνδυνο παιχνίδι. Τό κεμμάτιασμα του βευτηχτή. Τό κυνήγι του κροκοδείλου. Η βαθύτερη και διαρκέστερη βευτιά. "Ενα ζωντανό έπαθλο...

Η αγάπη προς τά σπόρ έχει γενικευθή σήμερα σ' όλον σχεδόν τόν πολιτισμένο κόσμο. Αλλά και τί άγριοι λαοί αισθάνονται επίσης μεγάλη αγάπη προς τά σπόρ, ίσως μάλιστα μεγαλειότερη κι' από τους πολιτισμένους. Μ' άλλους λόγους οί άγριοι άγαπούν τό σπόρ για τό σπόρ. Οί νι' ηται και πρωταθληταί των δεν πέρνουν έπαθλα. Τούς άρκει ή δόξα.

Γιά να τό αποδείξουμε αυτό αρχίζουμε άπ' τους άγριους πού κατοικούν τό Μεγάλο Κράτος του Ρίφ, στα δυτικά παρσία της Αφρικής. Οί άγριοι αυτοί άσχολούν αι τις ώρες της σχολής των σέ μερικά παράξενα και ξειαιρετικά έπικίνδυνα σπόρ, τά όποια χραιζούνται μεγάλην κολυμβητική δεινότητα, και υπεράνθρωπη τόλμη. Τό πάλ έπικίνδυνο από τά σπόρ αυτά είνε τό λεγόμενον «ξεγέλασμα του κογγυλιού», τό όποιον συνίσταται εις τό εξής :

Στόν πυθμένα της θαλάσσης κοντά στις άκτές του Μεγάλου Κράτους του Ρίφ, βρίσκονται κάι τεράστια κογγύλια πού τά λέν «τριντάκν». Για ν' ανιληφθή κανείς πόσο μεγάλα είνε τά «τριντάκν» αυτά, άρκει να λάβη άπ' όψι τον ότι τά πού πολλά ζυγίζουν πενήντα οκάδες τό καθένα !... Για να προμηθευθούνε την τροφή τους τά «τριντάκν» άνοιγουν τό όστρακό τους και τό κρατούνε άνοιχτό έως ότου μπη μέσα κανένα μεγάλο ψάρι. Τοτε τό κλείνουν άμεσα; άπομυζούν από την λεία τους ότι είνε φαγώσιμο και τό ξαναοιγούν για να πετάξουν έξω τά κόκκαλα.

Ο άγριος πού θέλει να «ξεγέλησθ» του κογγυλι» κάνει μιά βουτιά κρατώντας μιά μεγάλη πέτρα στα χέρια του, φθάνει έπάνω από τό άνοιγμένο όστρακο, σημαδεύει καλά και άφίει την πέτρα να πέση μέσα. Τό κογγύλι κλείνει τότε άμεσα τό όστρακό του. Αλλά τό κλείσιμο αυτό κάνει έναν κρότο τρομακτικό και συγχρόνως άναστατώνει τά νερά τραβώντας τας προς τό μέρος του σάν να είνε καταβόθρα. Ο άγριος μόλις άφίση την πέτρα πρέπει άμεσα να κολυμπήσθ με δύναμη κ' έπιδειξίότητα για να άπομακρυνθή τό ταχύτερον από τόν πυθμένα όπου τά νερά, λόγω του άποτόμου κλεισίματος του όστρακου τρωβιούνται όρημνικά προς αυτό. Αν δεν προφθάσθ να άπομακρυνθή τά νερά θά τόν παρασύρουν κοντά στο κογγύλι τό όποιον άνοίγει πάλι τό όστρακό του και άρπάξει τόν κολυμβητή, τόσο σφιχτά πού τόν κόβει στα δύο !...

Τις περισσότερες βεβαια φορές οί άγριοι κατορθώνουν να ξεφύγουν απ' τόν κίνδυνο αυτό. Κατου - καπν' όμως μερικοί πέφτουν άναμεσα στο όστρακό του κογγυλιού και βρίσκουν οίχτρο θάνατο. Μολαταύτα τό γεγονός αυτό δεν τρομάζει τους συντροφους του, οί όποιοι συνεχίζουν τό κυνήγι.

Οί άγριοι πάλιν της Δυτικής Νέας Γουινέας είνε ξετρελαμένοι μ' ένα άλλο εξ ίσου έπικίνδυνο σπόρ. Την αιχμαλωσία του κροκοδείλου.

Μιό δολόκληρη συντροφία από αυτούς πού άνεβοκατεβαίνει μέ μιά βάρκα στο ποτάμι, όταν άνακαλύψθ κανένα κροκοδειλο να ξεκουράζεται ή να κοιμάται στο βαθος του ποταμού, αρχίζει τρομερή τυμπανοκρουσία για να φοβηθή ο κροκοδείλος και να μην άνεβθ στην έπιφάνεια. Συγχρόνως ο τολμηρότερος και έπιδειξίτερος κολυμβητής βουταει στο ποτάμι, κρατώντας ένα δυνατό σχοινί που καταλήγει σε θηλειά. Ο κροκοδείλος τρομοκρατείται από τόν θορυβό εκείνον και μένει άκίνητος συμμαζεμένος στη θέση του, μην τολμώντας να κάνθ την παραμικρή κινήσι. Ο άγριος πλησιάζει δυο μισοίτε περισσότερο τόν κροκοδειλο, και ριχνει την θηλειά με τετονον τρόπο ώστε να τυλιχθή γύρω από την μούρη του, έτσι πού να μη μπορέθ να χρησιμοποίησθ τις τρομερές, μασσέλες του. Τοτε οί άλλοι από πάνω πού κρατούν την άκρη του σχοιλιού, τραβών με όλη τους την δυναμη, ρυμουλκοϋν τόν κροκοδειλο έως την όχθη και εκεί τόν σκοτώθουν...

Όπως είπαμε τό σπόρ των άγριών ουδέποτε σχεδόν έχουν έπαθλα. Εν τούτοις ο έξεμμενητής Λάφεν άφηγείται ότι κάποτε στη Σαντα Κουζ, πρξόση κατά την διεξαγωγή ενός πρωτοτύπου άγωνίσματος. Του άγωνίσματος της βιθύτερης και διαρκέστερης βευτιάς στη θαλασσα. Ο νικητής πήρε γυναίκα του την ώραίωτη κόρη της φυλής !...

περνώντας από κει, στάθηκε, παρέλαβε τους έπιβάτες του και εξακολούθησε τό δρόμο του για τή Μιμίωρκα, όπου έπήγαινε έμ-πορεύματα.
 Την άλλη μέρα, τό Ισπανικό πλοίο προσεβλήθη από πειρατές Αλγερινούς, οί όποιοι αιχμαλώτισαν τους έπιβάτες του και τους έφεραν να τους πουλήθουν στο Αλγερύ. Την Αίμε οί πειρατά έδωκαν όσφο στο Βέη του Αλγεριού. Αυτός πάλι την έστειλε δωρο στο Σουλτάνο Σαημ τόν Β', ο όποιος τόσο την αγάπησε ώστε την έκανε νόμιμη γυναίκα του και άπ' αυτή απέκτησε τό Διάδογί του Μαχμούτ τόν Β'.